

KAAKKURI

Kaakkois-Suomen
taidemuseoiden
tiedotuslehti 2014

- Sivu 3 Taidekeskus Antares
- Sivu 12 Luovuuden lähteillä
- Sivu 18 Kuka olen, mistä tulen?

Nyt on aika...

Lapsena rakastin *Kotiliesi*-lehden kuukausittaista palstaa, jossa kerrottiin mitä juuri nyt on aika tehdä. Se toi elämään turvaa ja jatkuvuutta. Oli ihanaa, kun joku oli miettinyt puolestani, mitä kaikkea juuri nyt pitäisi tehdä. Epäilen, että nyt marraskuussa tätä kirjoittaessani minun olisi aika sytyttää kynttilät, kääriytyä lämpimään vilttiin ja nauttia hyvästä kirjasta höyryävän teekupposen kera. Taustalla roihuava takkakaan ei olisi pahitteeksi.

Uutisia ja mielipidepalstoja lukiessa tulee kuitenkin mieleen, onko nyt aika etsiä syyllisiä ja haukkua heitä nimettömänä netissä? Onko aika asettaa homekoulut ja kunnan kulttuuripalvelut vastakkain? Onko aika vähentää henkilökuntaa sekä karsia palveluita ja kutsua sitä tehostamiseksi?

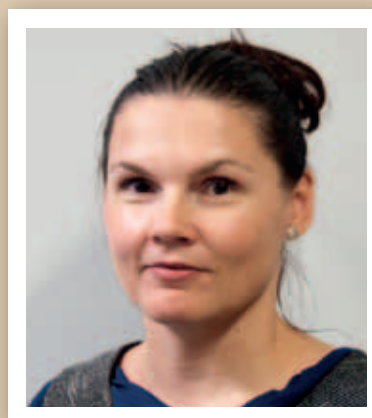
Mutta entäs jos nyt onkin aika uusiutua ja mennä tuulta päin? Tehdä asiat uudella tavalla? Onko nyt aika luopua aikansa eläneistä perinteistä ja luoda uusia tapoja toimia? Onko aika lopettaa voivottelu ja nauraa välillä ääneen?

Oli miten oli, erityisen levollista tässä on se, että aika tulee ja sitten se menee. Vaikka tänään mokaisi, huomenna sitä ei enää kukaan muista.

Levollisuus ei ole ensimmäisenä mielessä kun ajattelee nykypäivän työelämää, oltiin sitten museossa, raksalla tai laitoksessa. Mikään ei kuitenkaan estä meitä rauhoittumasta ja viittaamaan kintaalla ylettömälle tehtävästä toiseen sääntäilylle, vaikka ajatusmyrsky humisuttaisikin pääkoppaa. Mielen ja muutoksen hallinnastahan tässä kuitenkin on kysymys.

Äskettäin julkaistu **Pekka Himasen** ja **Manuel Castellsin** toimittama kirja *Kestävän kasvun malli* herätti ilmestystiesään, yllätys-yllätys, paljon arvostelua. Teos nostaa esille arvokkaan elämän ihanteen ja yhteiskunnan, jossa jokaisella on siihen mahdollisuus. Ilman uutta henkistä kulttuuria, ajattelun ja käyttäytymisen muutosta erityisesti työpaikoilla ja yhteisöissä tämä ei kuitenkaan pääse toteutumaan. Suurin ongelmamme tällä hetkellä onkin kirjan mukaan henkisellä puolella, elämme ankeuden ja vastakkainasettelun asenneilmastossa.

Himanan luettelea meille kaikille tuttuja sanoja: välittäminen, onnellisuus, luovuus, unelmat, innostaminen, vuorovaikutus. Muun muassa näillä asioilla me voimme nostaa suomalaisen työelämän uudelle tasolle. Sanat maistuvat miellyttäviltä suussa ja lämmittävät väsyneitä silmiä. Vaikka moni meistä on kuullut nuo voimasanat monta kertaa aiemminkin erinäisissä yhteyksissä elämänhallintakirjallisuudesta johtamisopuksiin ja kaikkea siltä väliltä, on ihan luvallista ja toivottavaa uskoa siihen, että hyvä aiheuttaa lisää hyvää. Pikkuhiljaa siitä muodostuu hyvinvointia.

Sanat maistuvat miellyttäviltä

suussa ja lämmittävät väsyneitä silmiä. Vaikka moni meistä on kuullut nuo voimasanat monta kertaa aiemminkin erinäisissä yhteyksissä elämänhallintakirjallisuudesta johtamisopuksiin ja kaikkea siltä väliltä, on ihan luvallista ja toivottavaa uskoa siihen, että hyvä aiheuttaa lisää hyvää. Pikkuhiljaa siitä muodostuu hyvinvointia.

Meidän museossamme halutaan uskoa hyvän tekemisen kertaannuttavaan vaikutukseen. Siksi uudessa vuoteen 2016 ulottuvassa strategiassamme yhdeksi tärkeäksi toiminnan painopisteeksi on määriteltä *Museo hyvän tekijänä ja hyvinvoinnin edistäjänä*. Tavoitteena on sekä museon asiakkaiden että työntekijöiden hyvinvoinnin lisääntyminen. Tähän päästään kehittämällä yhdessä sekä palveluja että niiden tuotantoprosesseja. Esimerkiksi vuodesta 2014 lähtien näyttelyjen avajaisia juhlitaan koko kaupungin kesken, kaikki ovat kutsuvieraita. Rakennamme myös uusia palveluja henkisen hyvinvoinnin ja hiljentymisen poluille.

Nyt on aika ottaa muutos haltuun. On aika katsoa eteenpäin ja luottaa tulevaisuuteen. Se on jo täällä.

Päivi Partanen, museotoimenjohtaja

Komentoi aihetta museon blogissa: <http://elavamuseo.blogspot.fi/>

Vastaavat toimittajat:

- **Mona Taipale**, amanuenssi
Etelä-Karjalan taidemuseo
PL 239, 53101 Lappeenranta
Puh. 040-563 7618
mona.taipale@lappeenranta.fi
- **Eero Laajo**, museonjohtaja
Imatran taidemuseo
Virastokatu 1, 55100 Imatra
Puh. 020 617 6702
eero.laajo@imatra.fi

- **Anna-Kaarina Kippola**, amanuenssi
Kouvolan taidemuseo Poikilo
PL 85, 45101 Kouvola
Puh. 020 615 4654
anna-kaarina.kippola@kouvola.fi
- **Mirkka Kallio**, kuvataidesihteri
Kotkan kulttuuriasiainkeskus
Tornatorintie 99, 48100 Kotka
Puh. 040 530 7858

Muut kirjoittajat:

- **Reetta Ahonen**, taidegraafikko

- **Sanna Ojanen**, vs. intendentti, Poikilo-museot
- **Päivi Partanen**, museotoimenjohtaja
Lappeenrannan museotoimi
- **Mikko Pirinen**, amanuenssi
Etelä-Karjalan taidemuseo
- **Leena Rätty**, intendentti
Etelä-Karjalan taidemuseo
- **Annika Utriainen**, tapahtumatuottaja, Merikeskus Vellamo
- **Anna Vilkkunen**, taidejohtaja, Kaakon taide

Taitto:

Päivi Veijalainen /
Mainostoimisto Huhtikuu

Paino:

Etelä-Savon kirjapaino

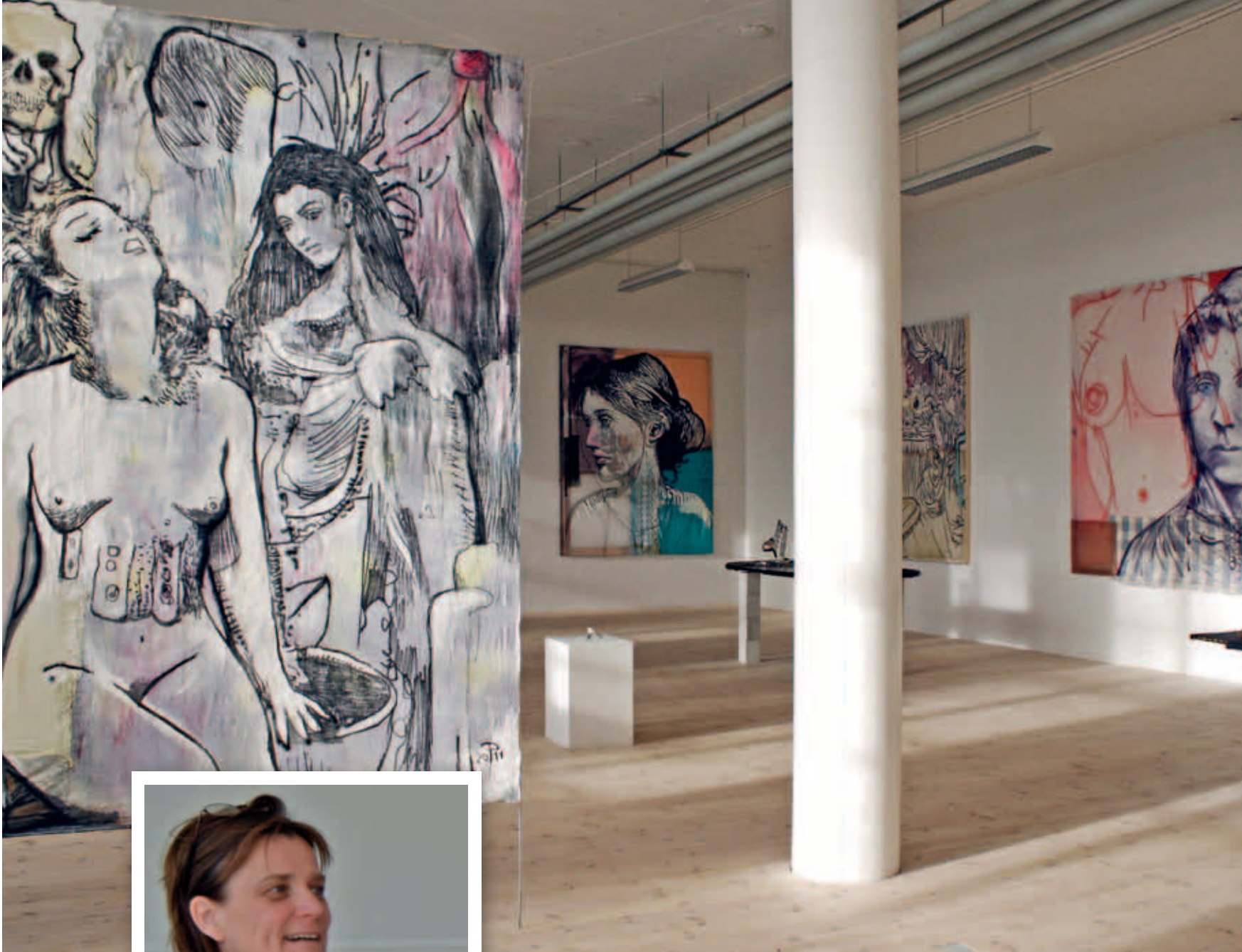
ISSN 1459-1766

Kannen kuva:

Kollaasi sisällyksen kuvista.
Kuvatiedot artikkelien kuvateksteissä.

Leena Rätty

Taidekeskus Antares

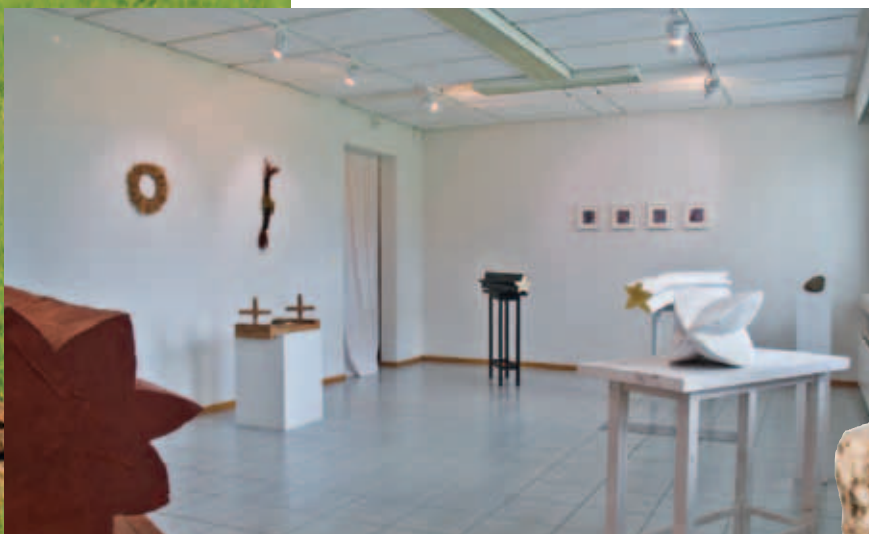
Taidekeskus Antares on Sippolan kirkonkylässä sijaitseva taiteilijavetoinen taidekeskus, jonka rohkeana ja ennakkoluulottomana primusmoottorina ja toiminnanjohtajana on jo neljä vuotta ollut kuvanveistäjä Tiiu Anttinen.

Taidekeskuksen tavoitteena on muotoutua taiteilijayhteisöksi sekä monipuoliseksi ja elämykselliseksi taiteilijoiden ja yleisön kohtauspaikaksi. Eri aloilla toimivat ammattitaiteilijat voivat vuokrata taidekeskuksesta edullista työ- ja asuintilaa sekä hyödyntää yhteistyötiloja, joista tällä hetkellä on käytössä valimo ja tulevaisuudessa myös grafiikan paja ja monumenttiateljee. Taiteilijaresidenssi on tarkoitettu lyhyempiaikaiseen työskentelyyn.

Ennen Sippolaan muuttoa taidekeskus ehti toimia Ruokolahden entisessä pappilassa kirkonmäen kulttuurimaisemassa v. 2010–2013. Ruokolahdella taidekeskus toimi kesällä galleriana ja talvella residenssinä. Ensimmäinen näyttely *Neljä veistäjää* avattiin 4.5.2010. Näyttelyssä esittäytyi neljä kuvanveistäjää – **Tarja Ahokainen, Tiiu Anttinen, Jarkko Liutu ja Kristiina Pellinen**. Kolmen kesän aikana Ruokolahdella nähtiin taideteoksia mm. Outi Heiskaselta, Juho Karjalaiselta, Kaisu Koivistolta, Katri Kupariselta, Radoslaw Grytalta ja Teemu Heikkiseltä. Viimeinen näyttely Ruokolahdella oli Juhani Järvisen, Kaisa Järvisen, Susanna Aution, Jussi Nykäsen, Janne Laineen, Saara Pakarisen, Tiina Suikkasen, Jonna Salosen ja Jaan Luikin yhteisnäyttely elokuussa 2012.

Antares muutti Sippolaan keväällä 2013. Muutto tuli ajankohtaiseksi, kun Anttinen ja hänen puolisonsa **Pasi Rantala** löysivät Internetistä sopivan teollisuuskiinteistön, 1950-luvun meijerin. Meijerin sijainti oli mitä parhain, keskellä Sippolan kylää hovin, kirkon ja Ars Sippola -näyttelyn kanssa samalla alueella. Anttinen ja Rantala ostivat kiinteistön ja aloittivat korjaus-, rakennus- ja muutostyöt. Suomen Kulttuurirahaston päärahasto antoi taidekeskuksen kunnostamiseen ja toiminnan aloittamiseen 30 000 €:n apurahan. Muita avustajia ovat olleet mm. Taiteen edistämiskeskus, Kaakkois-Suomen taidetoimikunta, Kouvola kaupunki ja Taiteen keskustoimikunta. Kunnostustyöt ovat osittain kesken ja rahoitusta haetaan edelleen eri lähteistä.

Jaan Luik: Kaksi koiraa

Noin 2000 neliön kiinteistöstä on kunnostettu noin neljäsosa, josta 360 m² on galleriatilaa, lisäksi työhuone- ja varastotilaa sekä yksi asunto. Työn alla ovat uudet residenssitilat (104 m²) sekä kahvila. Teatteritila (70 m²) on suunnitteilla ja vinttiin voidaan laajentua tarvittaessa.

Taidekeskuksen työtä tukee vuonna 2011 perustettu Kulttuuriryhdistys Antares ry. Perustajajäseniä olivat Tiiu Anttinen, Kristiina Pellinen ja Pasi Rantala. Yhdistyksessä on tällä hetkellä 18 jäsentä, visuaalisten alojen taiteilijoita pääasiassa Imatralta ja pääkaupunkiseudulta. Yhdistyksen puheenjohtajana toimii Tiiu Anttinen ja varapuheenjohtajana keraamikko-kuvanveistäjä Tarja Ahokainen. Kulttuuriyhdistyksen jäsenet ovat aktiivisesti osallistuneet Sippolan vanhan meijerikiinteistön siivoamiseen, kunnostamiseen, näyttelyiden pystytykseen ja ylläpitoon. Muita paikallisia yhteistyökumppaneita ovat olleet Sippolan kylän asukkaat, Marttakahvilan pitäjät ja Ars Sippola. Toiminnot tukevat hyvin toisiaan. Tästä esimerkkinä on Sanna Majanderin ja Ulla Sinkkosen Ars Sippola -näyttelyyn rakentama *Riippuva puutarha*, joka kasvoi Antareksen tiloissa meijerin raunioituneessa kellarissa.

Taidekeskuksen tavoitteena on saada käyttökustannukset katettua pikku hiljaa residenssin, valimon ja galleriatilojen vuokrilla. Haasteita riittää, mutta toiminta on osoittautunut tarpeelliseksi. Tällä hetkellä työtiloissa työskentelee kaksi tekstiilitaiteilijaa, yksi animaatiotaiteilija-käsikirjoittaja sekä taidemaalari. Valimossa on valettu pronssiveistoksia. Meijerin entisen lämpökeskuksen voi muuntaa monumentaaliteosten työstämiseen soveltuvaksi ateljeeeksi korkeuden ja muiden rakenteiden ansiosta.

Taidekeskus työllistää kaksi henkilöä puolipäiväisesti työllisyystuella. Lisäksi Saimaan ammattikorkeakoulun kuvataideopiskelijat tekevät Antareksessa työharjoittelujaksoja kesäaikaan, johon näyttelytkin keskittyvät. Anttinen haluaa esitellä monipuolisesti eri taiteenlajeja. Osa näyttelyistä tulee hakemusten kautta, osa Anttisen yhteydenoton kautta. Antareksessa on neljän vuoden aikana ollut yhteensä 19 näyttelyä, joissa on ollut esillä noin 60 taiteilijaa. Lisäksi Tiiu Anttinen suunnittelee kurssitoimintaa Sippolan tiloihin. Antares valaa uskoa ja toivoa alueen taidemaailmaan konseptillaan ja toiminnallisuudellaan. Taidekeskus Antaresta vie eteenpäin vahva intohimo ja rakkaus taiteeseen.

*”monipuolista, elämyksellistä,
kiinnostavaa...”*

*Taidekeskus
Antaresta
vie eteenpäin
vahva
intohimo
ja rakkaus
taiteeseen.*

Kaisa Järvinen: Sarjasta Rytmit

Uusia ratkaisuja etsimässä

Kustantajat julkaisevat kirjoja ja levy-yhtiöt musiikkia. Teatterit tuottavat näytelmiä. Kuvataidetta puolestaan tuottavat taiteilijat suurelta osin itse, yksin, omalla riskillään.

Kun muilla taiteen aloilla yritykset ja taidelaitokset ovat mukana taiteen tekemisessä tai ainakin sen tuottamisessa ja markkinoimisessa, kuvataiteessa ja muilla visuaalisilla taiteen aloilla asiat ovat toisin. **Kaakon taide** on synnytetty miettimään, voisivatko asiat olla muulla tolalla myös visuaalisessa taiteessa. Onko olemassa erilaisia ratkaisuja?

Kaakon taide on viiden taiteilijaseuran muodostama verkosto, joka toimii kahden maakunnan alueella. Jäsenseurojensa kautta se edustaa liki 300 taiteilijaa. Tähän mahtuu visuaalisuuden koko kirjo: taidemaalareita, kuvanveistäjiä, valokuvataiteilijoita, taidegraafikoita, korutaiteilijoita, mediataiteilijoita ja taidekäsityöläisiä.

Keväällä 2013 toimintansa aloittanut Kaakon taide on ainutlaatuinen niin ulottuvuutensa kuin tavoitteidensakin vuoksi. Taiteilijan asemaa on tutkittu vuosina 2000 ja 2010. Kummallakin kerralla kuvataiteilijat ovat löytäneet huonoimmin toimeen tulevien kohdalta. Kaakon taiteen tavoite on, että näin ei tule käymään, kun asiaa tarkastellaan seuraavan kerran vuonna 2020.

Taidetta lainaten

Yksi kolmannes taiteilijoista myy teoksiaan alle 1000 eurolla vuodessa ja toinen kolmannes alle 5000 eurolla. Taidetta kuitenkin mahtuisi koteihin, työpaikoille, kouluihin, palvelutaloihin... Suomalaiset eivät ole tottuneita taiteenostajia, mutta myöskään taiteen ostaminen ei ole aina yksinkertaista. Mistä taidetta saa, jos paikkakunnalla ei ole galleriaa tai sen valikoimat ovat pienet?

Taiteilijaseurojen ja kaupallisten gallerioiden taidelainaamot ovat pyrkineet sujuvoittamaan taiteen ostamista jo 70-luvulta lähtien. Taidelainaamojen valikoima on tavallisia gallerioita laajempi ja teosta voi sovitaa kotona pidemmän aikaa, kun sen voi maksaa kuukausierissä. Taidelainaamojen valikoimaa voi selailla myös netissä.

Kaakkoon on syntymässä taidelainaamoketju, kun Kotkaan ja Kouvolaan avataan taidelainaamot alkuvuonna 2014.

Kotkan taidelainaamo täydentää Galleria Uusikuvan tarjontaa ja sen erikoisuus on mediataide, jonka lainaamiselle kehitetään samalla uusia tapoja.

Kouvolasta taidetta voi lainata toiminnan alkujuurilta – kirjastosta. Kouvolan taidelainaamo löytyy pääkirjaston alakerrasta kahvilan kupeesta.

Yleisö löysi taiteen

”Taide löysi yleisön” uutisoi Vartti Etelä-Karjala *Taiderastit*-tapahtuman jälkeen. Taiderastit avasi taiteilijoiden ateljeita ja muita taidekohteita Lappeenrannassa syyskuussa 2013. Neljän tunnin aikana Taiderastien kohteissa käytiin yli 1000 kertaa.

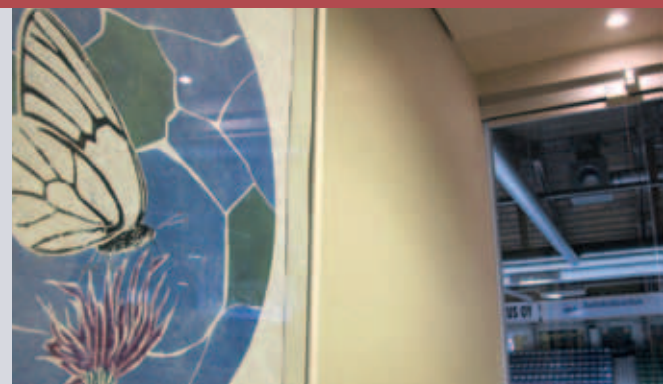
Kävijämäärä ylitti odotukset ja kävijät ja rastikohteet toivoivat tapahtumalle jatkoa. Syksyllä 2014 Taiderastit levittyivät laajemmalle Kaakkoon.

Kaakon taide on lyönyt kättä myös urheilun kanssa: marraskuussa alkanut yhteistyö jääkiekkoujoukue SaiPan kanssa on tuonut taidetta urheilun areenoille. SaiPan ja Kaakon taiteen ensimmäisessä erässä Kisapuiston aitoissa esiintyivät Simo Mantereen, Saara Pakarisen, Nina Palmrosin ja Tiinalotta Särmölän teokset.

Innovaatiokeskittymä

”Taiteen kautta olen kasvanut itse paremmaksi yritysjohtajaksi. Pystyn käsittelemään yritysjohtamiseen liittyviä ilmiöitä taiteen kautta monimuotoisemmin, sillä taide avaa silmiä ja johtaa innovaatioihin”, sanoo yritysjohtaja Kyösti Kakkonen STT:n jutussa. Kakkosen viestin ydin on, että taiteella ja taiteilijoilla on paljon annettavaa. Taide voi tuottaa mielihyvää, luoda viihtyisää ympäristöä, antaa ajattelemisen aihetta. Usein myös unohdetaan, että jos halutaan innovaatioita, niin siihen tarvitaan luovuutta. Taide on luovuuden ytimessä. Kaakon taiteen päämäärä on, että taide löytää jatkossakin yleisön, monenlaisista paikoista monin eri tavoin – ja yleisö taiteen. Taide ei ole vain jotain jossain. Taide on jokaisen ihmisen perusoikeus.

Anna Vilkuna

Yllä: Tiinalotta Särmölä, *Yksi hetki -puupiirros*, 2013, yksityiskohta, Jäähalli. Kuva: Anna Vilkuna.

Alla: Grafiikanpajalla Emmi Sinkkonen vedostamassa. Kuva: Fanni Laivamaa.

Teemu Heikkinen kuvataiteilija, Imatra

Teemu Heikkinen on Imatralla asuva kuvataiteilija. Hän on valmistunut Saimaan ammattikorkeakoulun kuvataiteen osastosta 2011. Heikkinen tunnetaan videoista ja kierrätysmateriaaleista tehdyistä veistoksista. Hän kuuluu Etelä-Karjalan taiteilijaseuraan.

Miten päädyit alalle?

Se kävi aika hauska. Olen aina ollut kiinnostunut taiteesta niin tekijänä kuin kokijana, mutta kouluun päädyin ikään kuin vahingossa. Kaveri oli kuvataiteen koulutusohjelmaan hakemassa ja lähdin pääsykokeeseen seuraksi. Olin kyllä myös varsin tyytymätön sen hetkiseen kouluuni. Sain sitten kuitenkin opiskelupaikan, onnekseni. Siitä nimittäin kuvataiteilijan urani sai varsinaisen lähtösyysäksensä.

Millaisia olivat odotuksesi?

Osasin odottaa, että kuvataiteilijana joutuu hieman vyötä kiristämään, mutta ajattelin, että tämä on merkityksellistä ja arvokasta työtä, ja jotain sellaista mikä tuntuu itselle täysin luontevalta. Toivoin, että ammattikorkeakoulututkinto antaisi kohtuulliset mahdollisuudet harjoittaa kuvataiteilijan ammattia elinkeinona. Oletin tietysti, että työllistymis- ja toimeentulomahdollisuudet olisivat realistiset koulun päätyttyä ja siirryttäessä työelämään.

Ovatko odotuksesi vastanneet todellisuutta?

Yllätyin ehkä siitä, miten tiukassa ihan perustoimeentulo saattaa olla. Kaikilla ei ole realistisia mahdollisuuksia tulla toimeen kuvataiteilijana, vaikka olisi suorittanut ammattitutkinnon ja olisi siis periaatteessa alan ammattilainen. Pidän kuvataiteilijan ammattia tärkeänä ja arvokkaana ja siksi ihmettelenkin, miten vähän on mahdollista hyödyntää tätä ammattitaitoa työmarkkinoilla. Myös ehkä hurja byrokratian määrä alalla yllätti.

Mitkä toimeentuloon liittyvät ongelmat ovat kuvataiteilijoilla yleisimpiä?

Koska apurahat ja kuvataiteilijan työpaikat eivät riitä kaikille, niin työttömänä ollessa osoitautui varsin hankalaksi, jos yritti työllistyä edes vähän kuvataiteilijana tekemällä esim. tilaustöitä tai teosmyyntiä. Suureksi ongelmaksi osoitautui, etteivät monet virkailijat, varsinkin Kelassa, ymmärrä, miten esimerkiksi tilaustöiden tai teosmyynnin kanssa tulisi menettellä. On vaikea suunnitella tekemisiään, päätökset kun ovat usein mielivaltaisia ja epäjohdonmukaisia. Täsmälleen samassa tilanteessa voi toisella henkilöllä mennä kaikki hyvin ja toiselta vedetään matto alta, päätökset ovat virkailijakohtaisia. Voi olla, ettei uskalla yrittääkään, kun normaalin tilaustyön tekeminen tai teosmyynti saattaa johtaa mittaviin vaikeuksiin. Tässä olisi paljon korjattavaa.

Onko sinulla työhuonetta vai työskenteletkö kotona?

Työskentelen yhteistyöhuoneella, jonka olemme vuokranneet viiden kuvataiteilijan porukalla. Työhuone on korvaamaton mielekkään työskentely-ympäristön kannalta, mutta myös siksi, että osaa sitten kotona hetkeksi jättää työasiat oikeasti mielestä.

Kuulutko johonkin ammattijärjestöön, taiteilijaseuraan tai ryhmään?

Olen Etelä-Karjalan Taiteilijaseuran hallituksessa ja Nuku ry:n jäsen. Olen punninnut, hakisinko Kuvanveistäjäliittoon, Muu ry:hyn vai mihin. En ole vielä varma, mikä sopisi omaan tekemiseeni parhaiten.

Voisiko järjestöistä olla apua, kun ajattelet työskentelyedellytysten parantamista?

Tiedotus ainakin toimii paremmin, kun kuuluu johonkin järjestöön, tällöin tarjolla olevat mahdollisuudet eivät mene ohi. Olen huomannut myös, että ainakin taiteilijan näkyvyyttä se parantaa ja sitä kautta varmasti myös työskentelyedellytyksiä. Toivon myös että apurahoista päättäjät arvostavat aktiivisuutta myös tällä saralla.

Mitkä ovat hyvät puolet kuvantekijänä olemisessa?

Voi toteuttaa itseään luonnollisella tavalla, ja työajat ovat joustavia, vaikka välillä armottomia. Koen että, työ on palkitsevaa sekä merkittävää niin yksilölle kuin yhteiskunnallisestikin.

Miten näet tulevaisuuden?

Alkutaival on ollut kovin mielenkiintoinen vaikkakin haasteellinen. Tulevaisuuteen katson varauksella, ihan jo senkin takia, kun kulttuuriin tunnutaan suhtautuvan jatkuvasti nuivemmin. Epävarmuus ihan perustoimeentulosta tuntuu välillä lamaannuttavalta, mutta olen kuitenkin varsin optimistinen.

Eero Laajo

Teemu Heikkinen: Joutsen, 2013, puu ja kierrätysmateriaali sekä Hauki, 2012, puu, kierrätysmateriaali ja luu

KAAKON TAIDELAINAAMO

- Kaakkois-Suomen ensimmäinen taidelainaamo perustettiin Lappeenrantaan vuonna 2004.
- Kotkan ja Kouvolan taidelainaamot avaavat ovensa helmikuussa 2014.
- Taidelainaamosta voi ostaa teoksia korottomalla kuukausimaksulla, alkaen 10 € / kk
- Teoksia voi myös lainata lyhyeksikin ajaksi
- Kaakon taidelainaamot löytyvät: www.kaakontaidelainaamo.fi

Reetta Ahonen

Sivulla 13

29.8.–20.9.

Ajatus itäsuomalaisesta taidegrafiikan näyttelystä idätettiin Italian syysheleissä, kun me kolme, **Reetta Ahonen**, **Anu Torikka** ja **Ritva-Liisa Virtanen**, työskentelimme samaan aikaan Suomen taiteilijaseuran ateljeesäätöön Grassinan talossa. Ideasta kasvoi päätös Imatran, Joensuun ja Savonlinnan alueelta koottavasta ja kierrätettävästä taidegrafiikan näyttelystä. Valitsimme itse itsemme sekä näyttelyyn osallistujiksi että kuraattoreiksi.

Alueillamme työskentelee useita hienoja graafikoita. Kokeneita, kansallisesti ja toisaalta taas nuoria, äskettäin taideopinnoistaan valmistuneita mutta jo lahjakkuutensa osoittaneita tekijöitä. Valitsimme kymmenen heistä näyttelyyn. Olisi voitu valita aivan toisinkin. Valinta oli täysin subjektiivinen.

Nykygrafiikka taipuu moniulotteiseen ilmaisuun

Taidegrafiikka on sekä ilmaisultaan että teknisesti kiinnostava taiteen laji. Viiva on grafiikan ydintä, jäljen jättäminen, pohjien luominen ja laatoilta vedostettu grafiikanlehti ovat grafiikan perusasioita. On runsaasti erilaisia menetelmiä ja uusia kehitelään koko ajan. Taidegraafikoille ammattinimike on nykyään enemmänkin identiteettikysymys, heitä yhdistää edelleen muita kuvataiteilijoita läheisempi suhde käsityöläisyhteeseen. Työväline- tai tekotapalähtöinen määritelmä on kuitenkin jo jonkin aikaa ollut huonosti käypä taiteen lajin- tai määrittelyn tapa, vaikka klassiset välineet ovat edelleen käytössä. Monet taidegraafikot ovat mieluummin kuvataiteilijoita, ammattinimike kun antaa käsityksen monimuotoisemmasta toiminnasta taiteen alalla.

Muutokset taidegrafiikan historiassa ajoittuvat yleensä kauteen, jolloin muillakin kuvataiteen alueilla on ollut murrosvaihe tai teknisessä kehityksessä on tapahtunut hyppäys, jota voidaan soveltaa taidegrafiikkaan. Viimeisten vuosikymmenien suurin muutos oli 1980-luvulla tapahtunut siirtyminen mustavalkoisuudesta ja pienestä koosta värillisyyteen ja suureen vedoskokoon. Puupiirroksessa työskentelyn rationalisointi merkitsi yhden laatan menetel-

Anu Torikka, IV Sarja, 2013,
viivasyövytys javäritelaus,
60x50 cm, kuva S. Silvennoinen

*Anna Arminen, Annu Vertanen, Anu Torikka,
Emma Lappalainen, Jonna Salonen,
Jussi Nykänen, Lotta Pyykkönen, Reijo Mörö,
Riikka Mattinen, Ritva-Liisa Virtanen,
Reetta Ahonen, Taru Innanen ja Tarja Heilimo*

mä. Suomessa myös tuolloin yleistynyt *carborundum* tarjosi erilaisen maalauksellisen painojäljen. Vuosikymmentä myöhemmin valokuvapohjaiset tekniikat houkuttelivat moniulotteiseen ilmaisuun. Tapahtuukohan seuraava harppaus 3D-grafiikkaan! Nykygrafiikka on installoitu, kollaasit yleistyneet ja grafiikka on jopa hylännyt vedostetun paperin. Moni graafikko keskittyy uniikkiteosten tekemiseen vaikka perinteisellä sarjaksi vedostamisella on vahvat ideologiset tekijänsä.

Joidenkin näkymien kohdalla olen enemmän osa todellisuutta kuin toisten

Visuaalisen alan taiteilijoiden kiinnostus kohdistuu luonnollisesti visuaaliseen kieleen, näkemiseen ja hahmottamiseen. Ne ovat erityisen keskeisiä asioita **Annu Vertasen**, **Lotta Pyykkösen** ja **Reetta Ahosen** työskentelyssä.

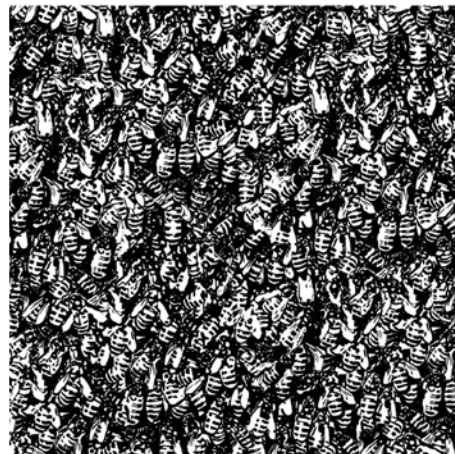
Vertanen pohtii töissään läsnäoloa, jota merkitsee oman käden jälki, inhimillinen viiva ja orgaanisen muotokielen rinnastaminen mekaanisempaan eleeseen. Hän painaa ohuita ja paksumpia papereita, koostaa vedoksista installaatioita, jotka kiinnitetään suoraan seinään. Pyykkönen on pohtinut kuinka valtaa tai ilmiöitä, jotka ohjaavat ja määrittelevät meitä, voisi kuvata. Sanat ovat tulleet visuaalisiksi sekä esineet ja kuvat osaksi vedoksia. Ahosta kiehtovat heijastumat ja epäsuora katse, se kuinka kuva muuntuu eri pinnoissa. Viime aikoina laattavaneriin on yhdistynyt liikkuvaa ku-

vaa ja teos rakentunut kolmiulotteiseksi.

Ekspressiivinen puupiirtäjä **Tarja Heilimo** ilmaisee tunteita ja tunnelmia. Hän seikkaillee laatoilla ja kaivautuu kohti salaperäisyyttä. Eräs grafiikan houkutus onkin sattuman kirous ja mahdollisuus. Anu Torikkakin rakentaa polkuja. Uniikit vedokset pohjautuvat usein jollakin tavoin vaelluksiin, milloin Saariselän maisemissa, milloin Vienen Karjalassa tai Toscanassa.

Grafiikassa on sanottu olevan hiljaisen kuvan luonnetta

Näyttelyn taiteilijat ja teokset ilmentävät erilaisia painotuksia, mutta luonnon elinvoimaisuus on keskeinen teema. **Taru Innanen** pelkistää kuvaa melkein abstraktiksi asti. Karu elinympäristö ja se, että voi tehdä työtään hiljaisuudessa, on muuttanut hänen maailmankuvaansa. **Jonna**

Ritva-Liisa Virtanen, *Mehiläiset*, 2013

Saloselle luonto on taiteen lähtökohta. Se edustaa kauneutta, hiljaisuutta ja iloa, mutta samalla jotakin, mitä pitää suojella. Juuri tätä haurautta, miltei aineettomuutta hän tuo esiin teoksissaan.

Mehiläiset, mehiläisvaha ja läpikuultavuuden idea ovat tavalla tai toisella mukana **Ritva-Liisa Virtasen** teoksissa. Mehiläisten viisaus ilmenee usein vastakohtana ihmisen materialistisen viisauden rinnalla. **Jussi Nykänen** käyttää työskentelyssään valokuvaa, piirroksia tai väriefektejä laatalle. Kaikessa tekemisessään hän etsiytyy syvälle juuriin kurotellen universaalia ”alkukiel- tä.” Tärkein havainnoinnin kohdealue tuon kielen etsimisessä on luonto.

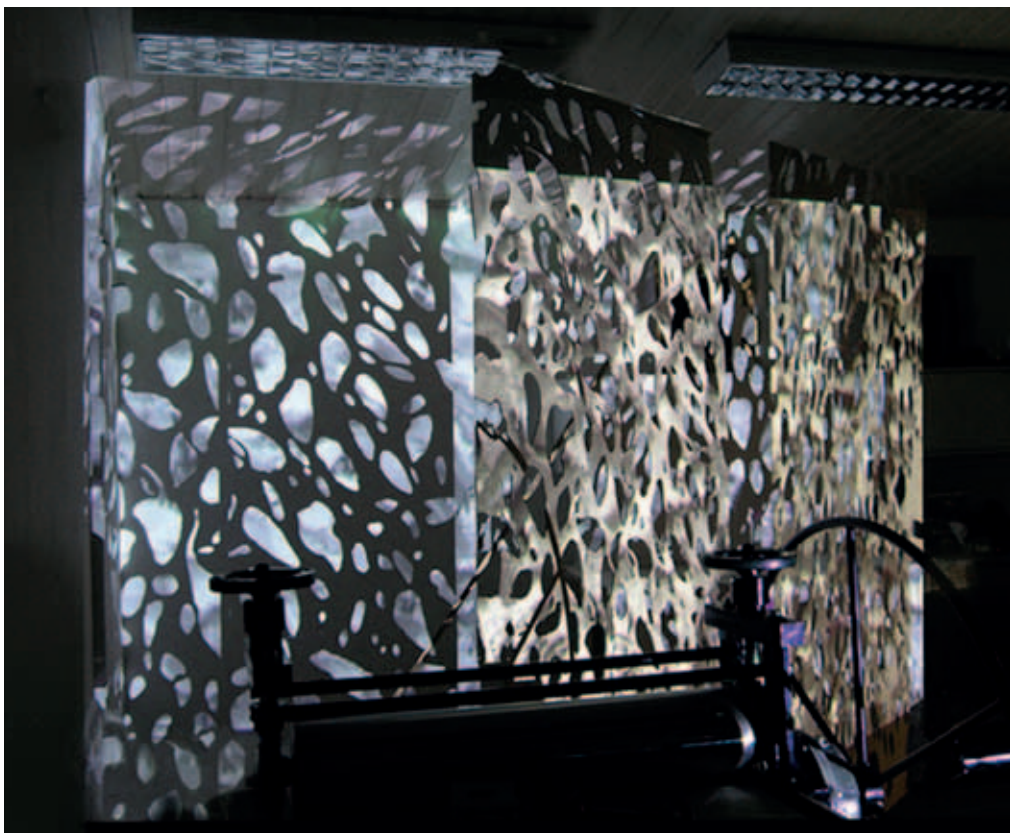
Serigrafian taitajan **Reijo Mörön** kuva-kieli on muodostunut jo kauan symboleista. Oivaltaminen, eläytyminen, pysähtymisen ja valppaus ovat keinoja pyrkimyksessä olemassa olevaan, kauneuteen, rakkautteen, iloon ja sisäiseen rauhaan. **Riikka Mattinen** kuvaa ihmisiä pikkukaupungin arkisissa tilanteissa,

Anna Arminen käsittelee valokuvapohjaisissa polymeereissään unien maailmaa ja menneitä aikoja. Emma Lappalaisen valotukset tiivistävät kuvapinnalle vaivihkaa sen muutoksen, mikä silmille on huomaa- matonta, kuluva ajan ja muuttuvan valon.

Sivulla

Orhan Pamukia mukaillen, kaikki elämän tarkoituksesta vähänkään kiinnostuneet ihmiset pohtivat ainakin jossain elämänsä vaiheessa oman syntypaikkansa ja -aikansa merkitystä. Se, missä otettiin ensimmäiset valokuvat, mikä liittyy lapsuuden lohtuun, tekee tarinasta erityisen. Sellainen elinalueen kohtalo voi muovata asukkaiden luonnetta. Keskus- ja periferia -käsitteitä tarkastellaan kulloisenkin maailmanjärjestelmän kautta. *Mapping*-ilmiö, taiteen globalisoituminen on muokannut taidemaailman karttoja uusiksi jo ainakin pari vuosikymmentä. Taidemaailman muutokset ovat vaikuttaneet myös itse taiteeseen. Taideteokset ovat useimmiten sidoksissa niihin sosio- kulttuurisiin sisältöihin, olosuhteisiin ja ympäristöön, jossa ne ovat syntyneet. Raja-alueilla emme ole minkään keskellä. Taiteilijat kuitenkin matkustavat, verkottuvat ja työskentelevät residensseissä maailmalla. Sivulla ei ole este tehdä eikä seurata muualla tekemistä. Toisaalta ei sivulla ole yhtään sen vapaampaa tai helpompaa kuin keskelläkään. Kannustuksen ja ymmärryksen puutteet vaivaavat. Tarvitaan rohkeutta olla taiteilija.

Reetta Ahonen, *The Arbour 1*, 2012, installaatio, puupiirrosvaneri ja video

Taideyhdistys 8oN ja hallittu spontaanius

Moni lahjakas, innokas ja aikaansaava nuori muuttaa opiskelupaikan tai työn perässä helposti muualle. Tästä huolimatta moni aktiivinen ihminen toimii mielellään myös tutussa ympäristössä – samalla tätä tuttua ympäristöä ja paikallisia toimintatapoja kehittäen.

Mikko Pirinen

Taideyhdistys 8oN ry:n tukikohta on galleria HOI SIE. Ville "Färsaaret" Silvennoinen on yhdistyksen puheenjohtaja. Kuva: Mikko Pirinen.

Jenni kertoo, että yhdistyksen perustamista motivoi yhteisen innostuksen lisäksi se, että joukossa on enemmän voimaa kuin yhdessä ihmisessä. Yhdistyksenä ryhmä pystyy ajamaan tärkeiksi kokemiaan asioita huomattavasti helpommin kuin yksin. Joukossa on lisäksi monenlaista osaamista. Jonkun kiinnostus ja osaaminen kohdistuvat musiikkiin, toinen on kiinnostuneempi tapahtumien järjestämisestä ja kolmas haluaa esitellä taideteoksiaan.

Yhdistyksen ydinjoukko koostuu noin kymmenestä hengestä ja jäseniä on kaikkiaan parikymmentä. Jenni korostaa, että kyse on vapaaehtoisesta toiminnasta – toiset ovat aktiivisempia kuin toiset ja se on hyväksyttävää. Yhdistyksen kokoontuminen ja päätöksenteko on hyvin spontaania ja vapaamuotoista. Toiminnan avoimuudella on myös pyritty välttämään kaikenlaisia nurkkakuntaisuutta ja sisäpiiriytymistä. Usein ryhmän toimilla onkin ollut jonkinlainen yhteisöllinen ulottuvuus – liittyen esimerkiksi kaupunkitilaan tai -kulttuuriin.

Yksi yhdistyksen keskeisiä tavoitteita oli aluksi oman näyttelytilan löytäminen. Ensimmäisenä kokoontumispaikkana toimi Villen asunto ja ensimmäinen näyttelytila saatiin Alley 53 skeittikaupan nurkasta. Skeittikaupasta näyttelytila siirtyi Linnoitukseen Majurskan taloon tuttuun kauppiaiden pyörittämään Nupputiikkiin nurkkaan. Keväällä 2012 yhdistys onnistui saamaan nykyisen tilan ja perusti siihen HOI SIE -gallerian. Varsinainen näyttelytila koostuu kahdesta huoneesta, mutta lisäksi on erikseen varattavissa muutaman neliön ns. oranssi seinä, joka mahdollista hyvin matalan kynnyksen näyttelytoiminnan. Näyttelykausi on kuukauden eli galleriassa on kaikkiaan 24 näyttelyä vuodessa.

Yhdistyskään ei toimi yksin vaan sillä on alusta saakka ollut ystäviä ja tukijoita. Puheenjohtajana Ville on luonut monia kontakteja niin paikallisesti kuin valtakunnallistakin. 8oN-yhdistyksen hengenheimolaisia löytyy Villen mukaan monista toimeliaisista ja luovista lappeenrantalaisista ihmisistä, yhteisöistä ja nuorista yrittäjistä sekä musiikki- ja taidepiireistä. Heitä ovat mm. Kontufolk festivaalin järjestäjät, Imatran taidekoulun opiskelijat, Outside the Box ry

Ryhmä nuoria taiteilijoita, muusikkoja ja muita aktiivisia ihmisiä perusti Lappeenrantaan vuonna 2010 Taideyhdistys 8oN ry:n. Tapaan yhdistyksen edustajia Lappeenrannan Koulukadulla galleria HOI SIE:ssä, jossa on juuri auennut **Jenni Sokuran Tarvikkeita** ja **Ella Karjalaisen Metsän morsian** -näyttelyt.

Haastateltavinani ovat yhdistyksen puheenjohtaja **Ville "Färsaaret" Silvennoinen** ja yhdistyksen aktiivijäsen Jenni Sokura. He kertovat, että ryhmää yhdistävänä tekijä on yhteinen kiinnostus samanlaisiin asioihin, jotka tavalla tai toisella ovat yleensä liittyneet kuvataiteisiin ja musiikkiin. Monet jäsenistä ovat tunteneet jo vuosia ennen yhdistyksen perustamista.

Joukossa on enemmän voimaa kuin yhdessä ihmisessä.

ja Hito hyvä. HOI SIE ja 8oN olivat mukana järjestämässä muun muassa Linnoituksen valleilla järjestettyjä Kesäo13 -tapahtumia.

Taideyhdistys 8oN -ryhmän ensimmäinen merkittävämpi kuva- ja katutaide-tapahtuma oli tuunaustaidenäyttely *Ennen vanhaan (ja sen jälkeenkin)* vuoden 2011 kesällä. Näyttely järjestettiin suolavarastossa, joka on yksi Lappeenrannan keskustassa sijaitsevan Tasihinin talon piharakennuksista. Ville korostaa, tuon hankkeen yksi tärkeä ulottuvuus oli myös käyttämättömäksi jääneen, tyhjän, kaupungin keskustassa sijaitsevan tilan hyödyntäminen ja elävöittäminen. Näyttelyn kautta yhdistys sai myös ensimmäisen kerran näkyvyyttä ja julkisuutta. Tasihinin talon lähellä Wilhunkulman työmaalla oli myös aita, johon toteutettiin ryhmän ensimmäinen julkisivumaalausprojekti. Tätä seurasi vuonna 2012 toteutettu Tapanaisen talon julkisivumaalausprojekti, jonka kaikki lappeenrantalaiset tuntevat.

Musiikki on monelle yhdistyksen jäsenelle tärkeää katu- ja kuvataiteen ohella. Lappeenrannassa HC (hardcore punk) ja punk -skenet ovat olleet pitkään aktiivisia, mutta muutakin musiikin valtavirran ulkopuolelle jäävää pop- ja rockmusiikkia oli kaivattu. Näille vaihtoehtoisen yleisön omaaville bändeille ei Lappeenrannasta ole aina löytynyt sopivia keikkapaikkoja. Tähän HOI SIE on antanut myös oman vastauksensa. Vaikka galleriatila ei kaikin osin olekaan unelmien keikkapaikka, Jennin mukaan eri tilaisuuksiin kuten *A' vot sie oot hot* -klubeille on kuitenkin onnistuttu saamaan yleisöä sekä esiintyjä, joita on aiemmin onnistunut näkemään vain jossakin muualla Suomessa.

Kaikista 8oN-ryhmän hankkeista tähän mennessä suurin on ollut Nykyaiteen museo Kiasman valtakunnallisen *Heimo*-hankkeen tuella toteutetut teatteriesitys ja valoteos syksyllä 2013. Hankkeen alkuperäisenä ideana oli elävöittää kaupunkikulttuuria ja luoda uutta paikallidentiteettiä ottamalla Lappeenrannan vesitorni Pop Up -luonteisesti väliaikaiseen tapahtuma- ja galleriakäyttöön. Tämä idea ei kuitenkaan vesitornikunnan vuoksi onnistunut. **Timo Vaittinen** teki vesitorniin kuitenkin valoteoksen ja Linnoituksen Vihreään makasiiniin järjestyi **Juho Liiran** ohjaama ja 8oN-yhdistyksen organisoima *Kalevatron* -teatteriesitys, jossa vesitorniakaan ei ollut unohdettu.

Kaiken suunnitteleminen, organisointi, lavastaminen, harjoittelu ja kahdeksan teatteriesitystä klubi-iltoineen oli iso hanke, josta haastateltavat eivät haastattelua tehdessään olleet vielä toipuneet. Nopea aika-tila vaati sen, että hankkeessa avustivat niin sukulaiset kuin ulkopaikkakuntalaisetkin kuten *Convoi Exceptionnel* -ryhmän taiteilijat Imatralta.

Haastateltavani toteavat, että yhdistyksen jonkinlainen etsikkoaika on ehkä vielä meneillään. He vaikuttavat kuitenkin tyytyväisiltä siihen, mitä tähän mennessä on saatu aikaan. Galleriatilan kiinnostavaksi ja tunnetuksi tekeminen taiteilijoille on edelleen yksi keskeisimpiä tavoitteita. Näyttely- ja klubitoinnin lisäksi tilalle on löytynyt muitakin käyttöä, esimerkiksi Lappeenrannan Kesäteatteriyhdistys on harjoitellut gallerian tiloissa. Villen mukaan yhdistys on avoin kaikkia uusia konsepteja, toimintakulttuureja ja äkkivääriä ratkaisuja kohtaan. HOI SIE -gallerian tiloissa voi siis joskus olla maalauksia, installaatioita, piirroksia, punkkia, poppia, teatteria, runoutta, performanssia, ravintolapäivän ravintola, levyraati, tanssia, elokuvakerho tai jotain aivan muuta.

Kalevatron teatteriesityksen lavastusta ja rekvisiittaa Lappeenrannan Linnoituksen Vihreässä makasiinissa syksyllä 2013. Kuva: Mikko Pirinen.

Maaria Jokimiehen näyttelyn avajaisklubi A'VOT SIE OOT HOT 5. Esiintyjänä Juliemichael's. Kuva: Jessy Pylsy/ HOI SIE.

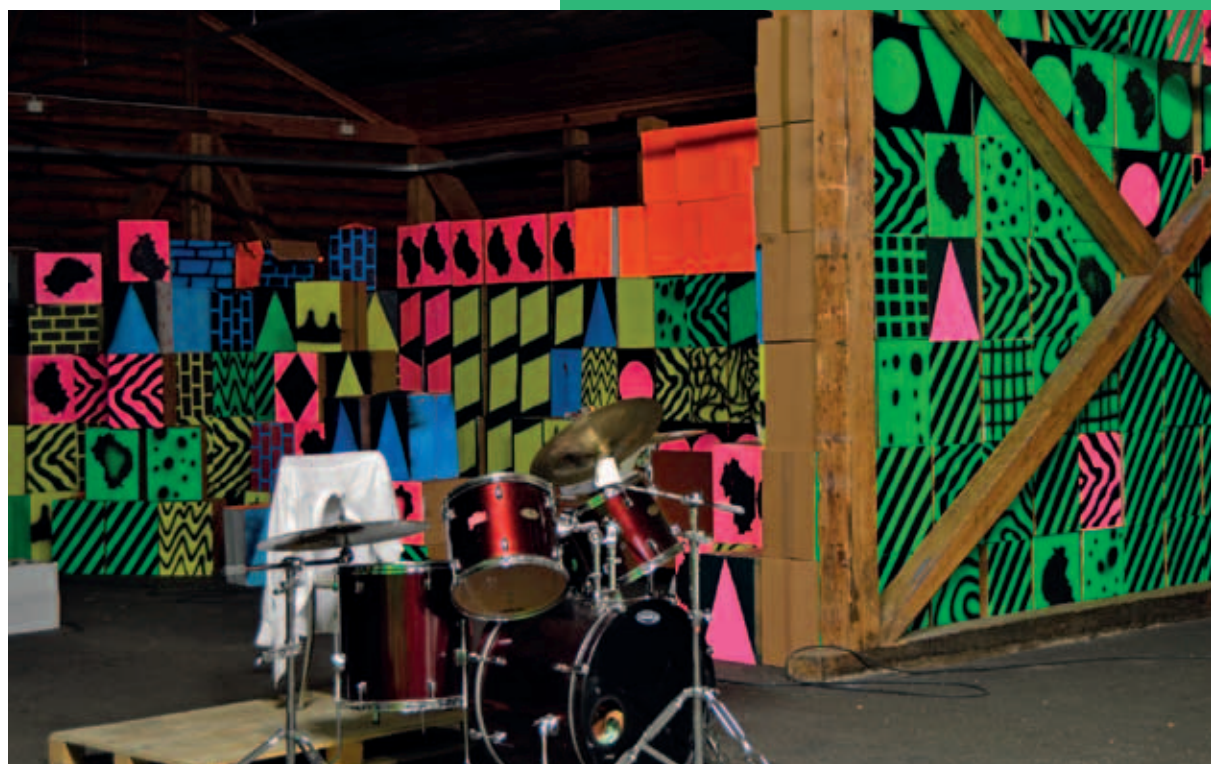

LPRYMI-klubilta 18.1.2013. Esiintyjänä Kuopionniemi ja taustalla Atte Pajun näyttely. Kuva: Jessy Pylsy/ HOI SIE.

HOI SIE

Koulukatu 27, sisäpiha, Lappeenranta
Avoimna ke-su 12-16
www.facebook.com/GalleriaHOISIE
www.8on.fi/ • info@8on.fi

Kansantaiteilija Szczepan Muchan (1908–1983) puutarhan veistokset suojelivat hänen kotiaan tunkeilijoilta. Kuva: Jacek Kubiena, 1975.

Jedrzej Wowro, Murheiden mies, 1925, maalattu puu, Leszek Macakin kokoelma. Kuva: Ari-Veikko Peltonen.

Eugeniusz Brozek, Paholaisia, lohikäärmeitä, 1983, öljy kankaalle, 60 x 81 cm, Slesian museon kokoelma.

Adam Zegadlo, Lunastus, 1970, maalattu puu, Leszek Macakin kokoelma.

Alla: Kansantaiteilija Kataryzina Gawlowan (1896–1982) koti oli koristeltu hänen omilla maalauksillaan. Kuva: Jacek Lodsinski, 1974.

Erwin Sówka, Elämänantaja, 1985, öljy levyllä, Slesian museon kokoelma.

Luovuuden lähteillä

Etelä-Karjalan taidemuseo 17.6.–14.9.2014

Etelä-Karjalan taidemuseon kesänäyttelyissä esitetään kolme näkökulmaa itseoppineiden taiteilijoiden taiteeseen. Kesän päänäyttely on *Paratiisin hedelmiä – puolalaista nykykansantaidetta*. Elämänmakuisessa näyttelyssä puu on taipunut eläimiksi, vanhan testamentin kohtauksiksi ja kärsiviksi Kristuksiksi. Itseoppineet taiteilijat ovat tulkinneet pyhimyksiä, loihittineet mielikuvituksellisia näkyjä ja humoristisiaakin kohtauksia elämän monimuotoisuudesta. Graafikoiden mustavalkoiset vedokset kutsuvat viettämään aikaa yksityiskohtien lumossa. Tekemisen polte on synnyttänyt kuvia ja veistoksia, joissa elämä näyttäytyy kaikessa kirjossaan.

Paratiisin hedelmiä -näyttelyn on tuottanut Maaseudun Sivistysliiton kansainvälinen Puusta pitkään – Näkymiä kansantaideteeseen ja arkiluovuuteen -hanke. Ennen Lappeenrantaa näyttely on kiertänyt Keravan Taide- ja museokeskus Sinkassa, Saarijärven museossa ja Kajaanin taidemuseossa. Kiertueen toteuttavat edellä mainitut museot yhteistyössä Maaseudun Sivistysliiton kanssa. Näyttelyn kuraattorina on toi-

minut puolalaisen Sleesian museon ei-ammattilaistaiteen osaston intendentti Sonia Wilk ja apulaiskuraattorina Keravan taidemuseon johtaja Arja Elovirta.

Puolalaisen kansantaiteen rinnalla on kaksi kotimaista näyttelykokonaisuutta. *Paratiisin puu – ITE kaakossa* -näyttely esittelee kaakkoissuomalaista ITE-taidetta – erityisesti puukuvanveistoa. Paratiisin puu – ITE kaakossa -näyttely on tuotettu yhteistyössä Maaseudun Sivistysliiton ITE kaakossa -hankkeen kanssa.

Onnelaa etsimässä – ITE kohtaa nykytaiteen tarkastelee suomalaista ITE-taidetta nykytaiteen kautta ja siihen peilaten. Onnelaa etsimässä – ITE kohtaa nykytaiteen -näyttely on tuotettu yhteistyössä Maaseudun Sivistysliiton ja Kokkolan ITE-taiteen museon kanssa.

Mikko Pirinen

Heródek eli Karol Wójciak, Enkeli, noin 1960, maalattu puu, Leszek Macakin kokoelma.

Kansantaiteilija Heródek eli Karol Wójciak (1892–1971) veisti enkeleitä, pyhimyksiä ja paholaisia. Kuva: Novy Tark.

Keravan taidemuseon Taide- ja museokeskus Sinkan Paratiisin hedelmät -näyttely. Kuva: Ari-Veikko Peltonen.

Minustako museoklubilainen?

Lappeenrannan museoiden kainaloon syntyi keväällä 2013 museoklubi. Avoimeen ja maksuttomaan klubiin ovat tervetulleita kaikki museotoiminnan aihepiireistä kiinnostuneet.

Idea klubin perustamisesta tuli asiakasraatikautensa päättäneiltä museon vapaaehtoisilta, jotka halusivat jatkaa museotoiminnan parissa.

Ensimmäiseen kokoontumiseen saapuneiden motiiveja olivat mm. uteliaisuus, kiinnostus historiaan ja taiteeseen, kotiseuturakkaus, oma keräilyharrastus, paikakunnalle muutto sekä halu tietää, mitä kotiseudulla tapahtuu. Olipa joku halunnut haastaa itsensä ja tulla mukaan, koska museotoiminta oli hänelle täysin vierasta. Ensimmäisessä klubi-illassa sovittiin, että klubi kokoontuu neljä kertaa vuodessa klubilaisten ehdottamien aiheiden äärelle. Lisäksi tehdään omakustanteisia retkiä aika ajoin.

Klubi-iltoihin ei tarvitse erikseen ilmoitautua. Toimintaan voi osallistua kulloisenkin tilanteen ja kiinnostuksen mukaan. Klubi toimii museon rinnalla ja sitä koordinoi museon yleisötyöstä vastaava amanuenssi **Mona Taipale**. Klubitoiminnan kautta museo on myös löytänyt uusia vapaaehtoisia ja ideoita toimintaansa.

Ensimmäisen vuoden aikana klubissa kurkistettiin Etelä-Karjalan museon kulis suihin, perehdyttiin metallinetsintään sekä tutustuttiin kuraattori **Otso Kantokorven** johdolla taiteilija **Leena Luostarisen** näyttelyyn taidemuseossa. Etelä-Karjalan museon kokoelmatyössä klubilaisia kiinnostivat muun muassa museokokoelmien kartuttaminen, kokoelmaesineiden valintape-

rusteet, valtakunnallinen tallennustyönjako, konservointi sekä digitointi. Vaihtuviin näyttelyihin tutustuttiin prosessien kautta: millaista valmistelua näyttely vaativat, miten sisältövalinnat tehdään, miten näyttelyt konkreettisesti syntyvät, millaisia rajoitteita fyysiset museotilat asettavat ja millaisia vaatimuksia taideteosten tai esineiden lainaajilla on kokoelmien käsittelyyn ja kuljetuksiin liittyen. Etelä-Karjalan museon perusnäyttelyssä klubilaiset kirjassivat ylös näyttelyn sisältöihin tai esillepanoon liittyviä asioita, joihin he kiinnittivät huomiota hyvässä tai pahassa. Klubilaisten ajatukset huomioidaan mahdollisuuksien mukaan uutta perusnäyttelyä suunniteltaessa lähivuosina.

Asiantuntijuutta myös jaetaan. Klubista löytyy monenlaista osaamista museotoiminnan aihepiireihin liittyen. Metallinetsintään pureutuneessa illassa etsintää harrastavat klubilaiset kertoivat metallinetsinnästä, laitteista, varusteista, lainsäädännöstä ja löydöistä muille klubilaisille. Lopuksi demonstroitiin etsintää Linnoituksessa erilaisten metalliesineiden kera. Klubin kokoontumisiin on löytänyt tiensä joka kerta kolmisenkymmentä ihmistä. Osa on ollut mukana jokaisella kokoon-tumiskerralla, osa on tullut tietyn aiheen perässä. Esimerkiksi metallinetsintä kiinnosti useampia ihmisiä, jotka kertoivat olleensa ensimmäistä kertaa museoriennossa mukana.

Museoklubi on museolle tapa jakaa ja luoda uutta tietoa sekä saada palautetta ja ideoita asiakkailta. Yhteystietonsa jättäneille tiedotetaan klubin kokoontumisista sähkö- tai kirjepostitse. Lisäksi ilmoitellaan lehtien tapahtumapalstoilla sekä Lappeenrannan museoiden netti- ja Facebook-sivuilla.

KIINNOSTUITKO?

Ota yhteyttä
amanuenssi Mona Taipale p. 040 563 7618
tai mona.taipale@lappeenranta.fi

Yrjö Hakkarainen opastaa museoklubilaisia metallinetsinnän saloihin. Kuva: Mona Taipale

Veden valoa

Nikolai Tervakorpi-Tscherbakoff

Kouvolan taidemuseo Poikilossa on kesällä 8.5.–31.8. esillä maalausnäyttely, joka esittelee kiehtovan emigranttitaiteilijan, Nikolai Tervakorven, syntymänimeltään Tscherbakoff.

Nikolai Tervakorpi syntyi Novgorodissa vuonna 1886. Hän opiskeli Pietarin keisarikunnan taideakatemiassa kuuluisan merimaalarin **Ivan Aivazovskyn** mukaan nimetyllä osastolla. Akatemiaa johti **Ilja Repin**.

Tervakorpi haavoittui ensimmäisessä maailmansodassa ja asettui emigranttina Konevitsan luostariin Terijoelle. Luostarissa hän ryhtyi munkkien opastuksella restauroimaan freskoja ja ikoneja. Varsinaisen taiteilijanuransa Tervakorpi aloitti Laatokan rannalla, Pyhäjärven Sortanlahdessa, missä hän asui vuodet 1918–39, ja avioitui osuuskaupan myymälänhoitaja **Lydia Kaukisen** kanssa. Tervakorpi joutui muiden asukkaiden tavoin jättämään Sortanlahden toisen maailmansodan aikana ja asettui Etelä-Suomeen. Hänen teoksensa jäivät pääosin Sortanlahteen ja tuhoutuivat.

Tervakorpi oli parhaimmillaan järvi- ja merimaisemien kuvaajana. Hänen "bravourejaan" ovat myrskyävää Laatokkaa esittävät työt. Veden ohella hänen teoksissaan katsojan vangitsee vaikuttavasti kuvattu valo. Tervakorpi oli vaatimaton, mutta tuottelias taiteilija, joka elätti perheensä maalauksillaan.

Tervakorpi kuoli Hyvinkäällä marraskuussa 1960. Näyttelyn kuraattorina toimii **Martti Juutilainen**, ja näyttelyjulkaisun kirjoittaja on aiheesta tutkimusta tekevä **Maj-Lis Tykkyläinen**.

Anna-Kaarina Kippola

Nikolai Tscherbakoff, Vammelsuu, maisema Terijoelta 1920–30-luvulta, öljy kankaalle. Kuva: Johannes Wiehn

Piuhoja ja pikseleitä

Kouvolan taidemuseo Poikilossa 9.2.–13.4.

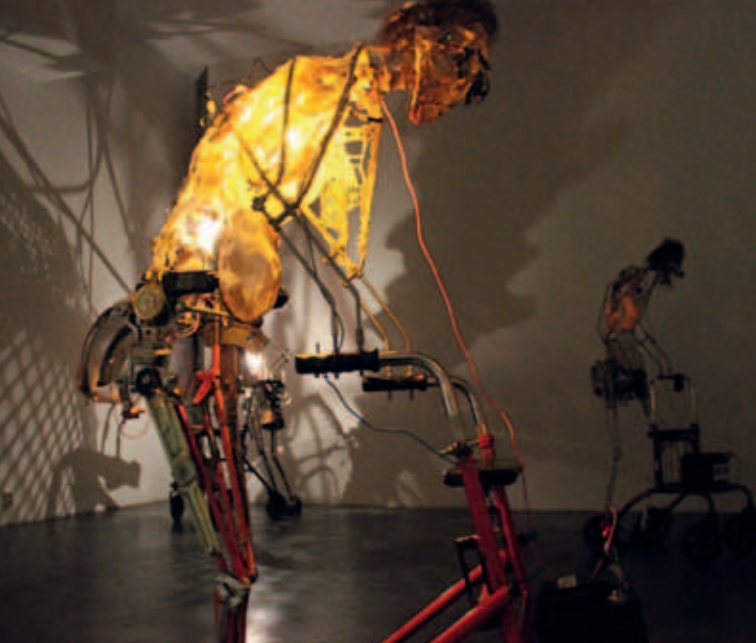
Pink Twins esiintyy Störung Festivaaleilla Barcelonassa. Kuva: M. A. Ruiz.

Taiteen yksi vahvimista tendensseistä on peilata kokemustamme todellisuudesta. Alati teknologisoituvassa ja sähköistyvässä maailmassamme myös taiteen alueella toimitaan niillä välineillä, jotka kuuluvat nykyään arkipäiväämme. Tietokoneet, kännykät, valvontakamerat, kaiuttimet, sähkömoottorit, sensorit ja löytöesineet voivat toimia elektronisen taiteen materiaaleina. Mediataide suhtautuu toisaalta kriittisesti teknologiaan ja sen kehitykseen nostaen esiin keskeisiä ongelmia, kuten riippuvuutemme käyttämistämme välineistä ja sosiaalisen median paradoksaalisesti epäsosiaalisuutta lisäävän vaikutuksen. Toisaalta kiinnostus koneita kohtaan saavuttaa välillä lapsenomaisen leikkisiä piirteitä.

Elektroninen taide ja mediataide jäävät helposti suomalaisen taidehistorian virallisen kaanonin ulkopuolelle; merkittävät teokset eivät välttämättä aina saa osakseen taidemaailman laajaa huomiota. Sähköinen taide koetaan usein vaikeaksi sekä teemoiltaan että tekotavoiltaan. Taidemuoto on luonteeltaan vaikeasti tallennettavaa, tekniikka kehittyy ja esitysformaatit muuttuvat, mikä aiheuttaa omat haasteensa tulevaisuudessa. Marraskuussa 2013 mediataide sai viimein merkittävän tunnustuksen, kun **Mika Taanilalle** myönnettiin ensimmäinen mediataiteen valtionpalkinto saavutuksistaan videotaiteen, kokeellisen dokumenttielokuvan ja liikkuvan kuvan pioneeriina. Taidemuoto nostettiin näin perinteisten taiteenalojen rinnalle.

Martin Bircher, Memento Mori. Kuva: Brenda Jiménez

Pekka ja Teija Isorättyä, *Invalid Robots*

Ars Lieke 2014
tarjoaa ensimmäistä kertaa koko Kymenlaaksossa suomalaisen elektronisen taiteen katselmuksen

Kokeellisen elektronikan seura Koelsegood

Töpselitaiteen syvempi ulottuvuus

Elektroninen taide ei ole pelkkää välineillä kikkailua, vaan se ottaa usein vahvasti kantaa yhteiskunnallisiin ja ajankohtaisiin asioihin. Esimerkiksi **Pekka ja Teija Isorättyä** *Invalid Robots* vuodelta 2010 perustuu vanhusten asemaan ja elämään vanhainkodeissa ja heidän liikkumistaan tukeviin apuvälineisiin. Taiteilijapari palkkasi synnyinkaupungissaan Torniossa paikallisia työttömiä nuoria työpajoihin rakentamaan robotteja, jolloin projekti sai laajempaa yhteiskunnallista ulottuvuutta.

Toisinaan sähköinen taide voi havainnoida elämän peruskysymyksiä, kaiken olivaisen tilapäisyyttä ja lyhyttä, kuten **Mar-**

tin Bircher teoksessaan *Memento Mori*, joka pääkallon ja aikaa millisekunneittain mittavaan atomikellon kautta kiinnittää huomiota ajan kulkuun, kuolevaisuuteen ja siihen, mihin aikamme käytämme.

Sähköiseen taiteeseen voi kuulua myös vinoa huumoria. Esimerkiksi **Matti Niinimäen** teoksissa yhdistyy usein leikkimielisyys, musta huumori sekä arkisten asioiden ja eleiden havainnointi tuoreesta näkökulmasta. Niinimäki ilmoittaa ottavansa tosisaan työskentelynsä, vaan ei itseään ja ajatuksiaan. *Ars Lieke* -näyttelyyn Niinimäki tuo teoksensa *Symbioosi*, joka kertoo kahden elektronisen laitteen suhteesta.

Rajoja rikkoen ja ylittäen

Ars Lieke -näyttelyn teoksille keskeistä on reaaliaikaisuus, vuorovaikutteisuus ja muuntuvuus. Teokset voivat olla näyttelytilassa liikuteltavia, kuten **Antti Pussisen** *Killer Laser Robot 1*, tai käyvät kuva- ja äänimaiseman välistä keskinäistä dialogia **Hannu Häkkisen** ja **Klaus Nyqvistin** *Deconstructed Body* -videoinstallaation tapaan. Teos voi olla myös jatkuvasti muuntuva niin visuaalisesti kuin äänellisestikin kuten *Pink Twinsin* eli veljesten **Juha** ja **Vesa Vehviläisen** generatiivinen videoteos, joka tulee esille Kino Poikiloon.

Ars Lieke -näyttelyn taiteilijat toimivat useilla taiteen aloilla – ja kansainvälisillä areenoilla – kuten mediataiteen poikkitaiteelliseen ja rajoja rikkovaan luonteeseen kuuluukin. Esimerkiksi **Petri Kuljuntausta** on taiteen valtionpalkinnon vuonna 2005 saanut äänitaiteilija, säveltäjä, muusikko ja tietokirjailija, Teija ja Pekka Isorättyä tekevät paitsi veistoksellisia robotti-installaatioita myös performansseja, ja toimivat lisäksi meksikolaislähtöisen mustalaispunkkia soittavan *Polka Madre* -yhtyeen vahvistuksina. Videotaiteilijat **Hannu Häkkinen** (vj. Rajatonvimma) ja **Klaus Nyqvist** (vj. Klaus-trofobia) sekä mediataiteilija **Matti Niinimäki** (taiteilijanimeltään Månsteri) toimivat taiteellisen tuotantonsa ohella mm. yökerhojen, festivaalien, teattereiden ja performanssien visuaalisesta puolesta vastaavina video jockeyinä. Venetsian biennaalissa vuonna 2005 esiintynyt ja maailmanlaajuista mainetta niittänyt *Pink Twins* toimii videotaiteen ja elektronisen musiikin alueilla.

✿ **Ars Lieke 2014**
– Elektronisen taiteen näyttely

Kouvolan taidemuseo Poikilossa
8.2.–13.4.2014

Martin Bircher,
Ramyah Gowrishankar ja Kati Hyyppä,
Hannu Häkkinen & Klaus Nyqvist,
Pekka ja Teija Isorättyä, Koelse,
Petri Kuljuntausta, Matti Niinimäki,
Pink Twins, Eeva-Liisa Puhakka,
Antti Pussinen

Kuka olen, mistä tulen?

Raakel Kuukka peruskysymysten äärellä

*Valokuvataiteen valtionpalkinnon
sai marraskuussa 2013 pitkän linjan
valokuvaaja Raakel Kuukka.*

*Hän on kesäkouvolalainen, Anjalan-
kosken Muhniemelle omille juuril-
leen palannut taiteilija.*

Valokuvataidetoimikunta sanoi perusteluissaan Raakel Kuukan toimineen taiteen ja taideopetuksen kentällä useita vuosikymmeniä. Hänen työssä vahvana teemana on oman suvun vaiheiden pohdiskelu. Teoksista on muodostunut voimakas kokonaiskuva suomalaisen naisen identiteetin rakentumisesta.

"Raakel Kuukan teoksien avulla tiedämme jotain enemmän siitä, millaista on olla suomalainen, ulkomaalainen, äiti, lapsi, ihminen", toimikunta totesi.

Valokuvataiteen museossa vuonna 2011 pidetyssä suuressa retrospektiivisessä näyttelyssään Raakel Kuukka kertoi kuinka nämä teemat olivat läsnä jo ensimmäisissä kuvissa: "Ensimmäiset kuvat otin kummitätini antamalla kameralla. Olin kymmenvuotias. Aiheet olivat samoja kuin myöhemminkin – lukeva isä, leipova äiti, tuollilla jäykähkösti istuva kummitäti Hilja Reijonen. Voin kiittää häntä monesta: polkupyörästä kuusivuotiaana, vauvukesta kolmevuotiaana ja myöskin kamerasta!"

Kouvolan taidemuseo Poikilossa syksyllä avautuvassa näyttelyssä Raakel Kuukka jatkaa uusin teoksien peruskysymysten äärellä. Siirtolaistaustaan ja kotiin liittyvät esineet, kotipiha ja läheisen kuoleman käsittely ovat tuttuja aiheita jo aikaisemmista Kuukan näyttelyistä ja *Äidin kirja* -julkaisusta. Raakel Kuukka haluaa tavoittaa ihmisen ytimen, sen jonka tunnistaa keskeiseksi itsessä. Eikä se ole vain tuttua ja turvallista vaan ajoittain myös ahdistavaa ja tuskallista.

Kysymys ei kuitenkaan ole pelkästään menneisyyden muistoista vaan myös nykyhetkestä: "Olen ensimmäisen polven kaupunkilainen. Sielunmaisemani on maaseutu. Keskeinen kuvasto syntyy kotipihalla Muhniemellä,

Rebekka ja kansallispuu 2, 2003

Anjalankoskella. Kysymys ei mielestäni ole pelkästään muistoista. Muisti ja se, mikä olen ja mistä tulen, ovat tässä hetkessä. Ihminen on muistinsa muodostama kokonaisuus", hän toteaa.

Muhniemellä sijaitseva, 1950-luvulla rakennettu suvun kesäpaikka on tärkeä paikka hänelle, sillä hän on kuvannut useita teoksiaan siellä. Lapsuudenkodissa kuvattu videoteos *Night Garden* oli esillä Ars Sippola -puutarhateemaisessa ympäristötaidetapahtumassa Sippolassa. Videolla puutarhan kukat ja puut tuntuvaan heräävän yön pimeydessä outoon elämään kuin lapsuuden unissa, ja vaivihkaa pyrkivän valaistun talon ikkunoista sisälle sen vallatakseen. Luonnon salaperäinen elämä ja ihmisen eläminen luonnon ehdoilla ja sen armoilla saavat lähes kauhuromanttisen ilmaisunsa.

Kysymys on enemmän elämän ja muistin palasista ja niiden sattumanvaraisesta yhteensaattamisesta. Poikilon tulevalle näyttelyllä ei vielä ole nimeä, mutta Valokuvataiteen museon näyttely oli omistettu isän muistolle ja lainausmerkeissä näyttely kanto nimeä *Isän jäljessä*.

Raakel Kuukka on toiminut valokuvataiteilijana 1980-luvun alusta lähtien. Hän valmistui valokuvaajaksi Taideteollisesta korkeakoulusta vuonna 1988 ja hänellä on ollut useita näyttelyitä Suomessa ja ulkomaila.

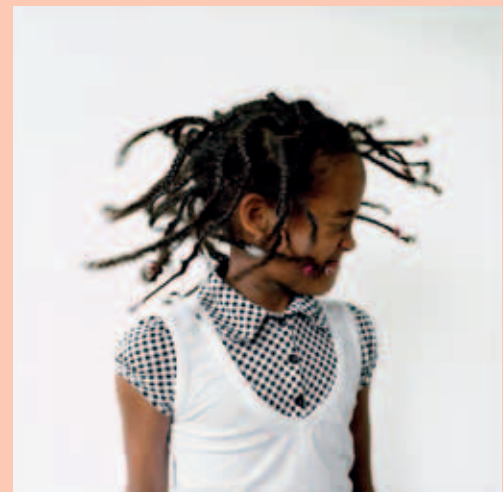
Anna-Kaarina Kippola

Eräs historia 1942, 2013, yksityiskohta

Eräs historia 1942, 2013

Huiskis, 2007

Annika Utriainen

tapahtumatuottaja, Merikeskus Vellamo

Mahonkiveneen kannella vai pallona flipperissä?

Adolf Bock, Jääkarhu, Hjelmaren, Gertrud ja
Huxter Utön luona, 1926. John Nurmisen säätiö.

Kaksitoista henkilöä istuu klas-
sisen meritaiteen ympäröiminä.
Lähellä, toisessa tilassa on värikäitä ja abstrakteja nykymaalauksia, joiden ääreen on tarkoitus mennä myöhemmin. Merikeskus Vellamon asiakasraati on asettanut tuolinsa osaksi piiriä, valmiina kohtaamaan jo tutuksi tulleet ihmiset. Tehtävänannon mukaisesti käydään keskustelua kahden taidenäyttelyn avajaisten onnistumisesta. Yllättäen yksi ryhmäläisistä muuttaa rohkeasti keskustelun suuntaa: ”Olen jo monta viikkoa avajaisten jälkeen miettinyt, miksi täällä on ripustettu remonttipapereita seinille?”

Merita Koskimiehen(1967–) rullasta re-
vitylle paperiarkille hetkessä maalaamat
teokset kirvoittavat yhden Vellamon asia-
kasraatilaisten kysymään, että eikö kuka ta-
hansa meistä voisi tuottaa tuollaisia ”re-
monttipapereita” näyttelyyn. Toinen raati-
lainen, selvästi nykyaiteen ystävä, ryhtyy
avartamaan toisen mieltä: ”Näyttelyiden
moninaisuus on tärkeää, erityisesti nuoril-
le. Nuorten on nähtävä laajasti kulttuurin
eri osa-alueita, se on avartavaa ja yleissivistä-
vää.” Vähitellen kaikki raatilaist lähtevät
mukaan pohtimaan nykyaiteen merkitys-
tä: ”Taiteen pitää tuntua”, ”Harmaa aivoso-
-

lu liikkuu”, ”Ei ole kyse siitä, tykkääkö vai
eikö tykkää”. Joku antaa lohdullisen kom-
mentin: ”Ei ihminen aina ymmärrä.” Tämä
keskustelija vertaa nykymaalauksen ko-
kemista ensimmäisiin kokemuksiin kallio-
maalauksista: ”Kalliomaalauksistakin aja-
teltiin alkuun, että mitä lie tukkilaisten tö-
herryksiä. Ja ajatelkaa, miten tärkeää kult-
tuuriperintöä ne ovat meille nyt.”

Sitten ollaankin sellaisten kysymys-
ten äärellä, joista moni tutkija on kirjoitta-
nut tutkimuksen jos toisenkin ja jotka nyt
lausutaan ääneen luontevina kysymyksi-
nä muille ryhmäläisille: ”Mitä varten tai-

de sitten on olemassa?” – ”Kuka määrittellee, mikä on taidetta?”. Ollaan tilanteessa, jossa jokainen raatilainen on läsnä osana harrastustaan, eräänä maaliskuisena keskiviikkoiltana. Kenelläkään ei ole kiire pois, on aito pyrkimys antautua keskustelulle, sanoa oma mielipiteensä, kuulla toisen mielipidettä ja ehkä hivenen vaikuttaa toisen ajatuksiin. Museoammatilainen ei voi kuin kuunnella ihailen ja kirjoittaa muistiinpanoja kynä sauhuten. Hänellä ei ole vastauksia esitettyihin kysymyksiin, eikä kukaan sitä odotakaan. Tärkeintä on itse keskustelu – mielekäs kokoontuminen ja ajatustenvaihto paikassa, jossa olemisesta nauttii. ”Jos kukaan uskaltaa vielä tämän jälkeen epäillä museon hyvinvointivaikutuksia, niin...”, miettii museoammatilainen.

Adolf Bockin (1890–1968) meritaide ja Merita Koskimiehen maalaukset asettuivat keväällä 2013 Merikeskus Vellamossa kontrastiin, josta voisi todeta, että yksi plus yksi oli enemmän kuin osiensa summa. Kumpikaan näyttely olisi tuskin yksinään herättänyt sellaista keskustelua ja sellaisia intohimoja kuin nämä kaksi näyttelyä yhdessä. Toinen kokija nautti Bockin harmonisesta tunnelmasta ja suorastaan kärsi astuessaan näyttelyyn, josta ei löytänyt logiikkaa. Toinen puolestaan kiteytti ajatuksensa juuri päinvastoin: ”Bock edustaa minulle taitoa. Taide isolla T:llä on minulle tuolla toisessa tilassa”. ”Voisi sanoa, että Bock lipuu uljaasti – siellä ollaan perinteisellä mahonkikannella. Koskimiehen näyttelyssä vene alkaa keikkua. Koskimieheessä olin kuin pallo flipperissä, eksyksissä, mutta kivasti eksyksissä!”.

Museoammatilaisen näkökulmasta nämä kaksi näyttelyä muodostivat keskenään niin suuren kontrastin, että ne itse asiassa pelasivatkin yhteen, syventäen toistensa kokemista. Tässä merkitystä on myös sillä, että Merikeskus Vellamossa nähdään taiteen lisäksi paljon muunlaisiakin näyttelyitä. Olisivatko odotukset ja kokemukset olleet toisenlaisia taidemuseossa?

Useampi raatilainen kertoi puheenvuorossaan, että nämä näyttelyt olivat liikuttaneet hänessä jotakin. Liikahduksista kertoo jo koko keskustelu – sitä ei olisi syntynyt ilman mietityttämään jääneitä ”remonttipereiteitä”. Mistä muusta hyvän museokokemuksen tunnistaa kuin liikahduksista!

Merita Koskimies, Elävä ja kuollut II, 2012

Mistä muusta hyvän museokokemuksen tunnistaa kuin liikahduksista?

Merikeskus Vellamo kiittää asiakasraatilaisia, jotka ovat paneutuneet Vellamon palveluiden kehittämiseen kesästä 2012 vuoden 2013 loppuun saakka.

Merikeskus Vellamossa toimivat Suomen merimuseo, Kotkan kulttuuriasiainkeskus, Kymenlaakson museo, Tietokeskus Vellamo, museokauppa Plootu ja ravintola Laakonki. Vellamo sijaitsee Kotkan Kantasatamassa.

MERIKESKUS VELLAMO

Vaihtuvat näyttelyt 2014

10.1.–30.3.2014

Valon luotsit. Neljän taidemaalarin Kotka.

Näyttely esittelee neljäkymmentä maalausta merikapunki Kotkan neljältä taidemaalartilta. Kokonaisuudesta kasvaa myyttinen kuva meren ja sataman kaupungista.

14.2.–18.5.2014

Aleksanteri III ja Suomi

Pietarin Venäläinen museo

Näyttelyssä nähdään muun muassa Ivan Kramskoin maalaamat tsaariparin muotokuvat ja Aleksander Benoisin akvarelleja sekä esineistöä, muun muassa keisarillisen posliinitehtaan tuotantoa.

9.5.2014–18.1.2015

Kannu ja kirkonkello – Hylkytarinoita keskiajalta

Näyttely kertoo keskiaikaisista hylkyistä ja niiden tutkimuksesta, aikakauden merenkulusta ja kaupankäynnistä Itämerellä sekä siitä, millainen Suomi oli keskiajalla.

Touko–syyskuu 2014

Pohjakosketus

Valokuvanäyttely esittelee roskasukelluksissa ylös nostettuja tavaroita. Näyttely on osa Pidä Saaristo Siistinä ry:n projektia, joka tutkii Itämeren rantojen roskaantumista.

6.6.–12.10.2014

Vampyyrin varjostamat

– *Lepakoiden salainen maailma*

Luonnontieteellinen keskusmuseo

Näyttely kertoo mm. lepakoiden evoluutiosta, niiden

käyttämästä kaikuluotauksesta ja lepakkotutkimuksesta. Myös Suomen lepakkolajit esitellään.

14.11.2014–Maaliskuu 2015

Suursaaren Ville – J.W. Mattilan elämän maisemat

Maalauksia, grafiikkaa, valokuvia, viuluja, opetus- tauluja – kaikkea tuota ja vähän muutakin syntyi J. W. Mattilan taitavissa käsissä. Näyttely esittelee monitaiturin elämää ja luomuksia unohtamatta kaiken takana ollutta Suursaarta.

MERIKESKUS VELLAMO

Tornatorintie 99, 48100 Kotka

Puh. 040 350 0497 • info@merikeskusvellamo.fi

www.merikeskusvellamo.fi

www.facebook.com/merikeskusvellamo

Avoimena: ti, to–su 11–18, ke 11–20, ma suljettu

Pääsymaksut: 8/6 /o €, ke 18–20 vapaa pääsy.

Mirkka Kallio

Kotkan kulttuuriasiainkeskus / Galleria Uusikuva

Kirsi Kaulanen

Näyttely Galleria Uusikuvassa 23.10.–15.11.2014

Kuvanveistäjä Kirsi Kaulanen valmistui taiteen maisteriksi vuonna 2004. Kaulasen teoksia on sekä Helsingin taidemuseon että Suomen valtion kokoelmissa. Kaulanen voitti Helsingin musiikkitalon julkisen taiteen kilpailun 1. palkinnon 2010. Hän asuu ja työskentelee Porvoossa.

Kirsi Kaulasen veistos *Pylväspyhimykset* (2013) on osa Kotkan veistospromenadin. Se on terästä ja alumiinia. Juuret nousevat maasta mustina ja punaisina neljän metrin korkeuteen, työntyvät nupukivien välistä ja kiemurtelevat massana kannattelemaan sammalmätästä, jossa kasvit kasvavat. Veistoksen kiiltävät ja mattapintaiset kasvit heijastavat valoa ja heittävät ympärilleen varjoja.

Kaulanen tunnetaan Helsingin musiikkitalon aulaan luomastaan vaikuttavasta julkisesta *Gaia*-veistoksesta. Suunnitteluvaiheessa se tunnettiin myös nimellä *Kaiku*. Veistoksella on pituutta 14 metriä ja korkeutta 10 metriä. Sen 2200 kiloa roikkuvat kuuden vaijerin varassa. Teos on suppilon muotoinen, ehkä linnunrataakin muistuttava rykelmä, jonka pinnasta kasvaa kasveja. Mallina oli 28 uhanalaista suomalaista kasvia, mm. karvamansikka, lehtorikko, Hämeen kylmäkukka ja nummimatara.

Teoksen nimi viittaa kreikkalaisen mytologian alkujumalaan. Alussa oli kaaos ja kaaoksen jälkeen syntyi Gaia, maa. Gaiasta kerrotut myytit ovat moninaisia, mutta häntä voidaan pitää jumalten äitinä.

Kreikkalaisen mytologian lisäksi Gaialla on nykyaikaisempikin merkitys. Tiedemies ja tulevaisuudentutkija **James Lovelock** julkaisi 1979 teorian ekosysteemistä ja kutsui sitä Gaiaksi.

Kirsi Kaulasen veistos *Gaia* näyttää yhteinäiseltä, mutta siinä on pienempiä yksityiskohtia, kuin pieniä maailmoja. Kaulanen on kertonut saaneensa innoituksen luon-

nosta: hiihtovaelluksella Haltilla hän jäi sumuun ja tunsu eksyneensä, kunnes sumu yltäen hälvienikin paljastaen Suomen tunturit ja Norjan vuoret. Kaulanen on kiinnostunut siitä, miten maisemallisen kokemuksen voisi esittää täytenä kierroksena. Häntä kiinnostaa ornamentiikka, muodon toistuminen ja toisaalta sen häviäminen.

Kasvit ovat vanhimpia taiteen aiheita. Itselleni Kirsi Kaulasen töistä tulevat mieleen italialaisen renessanssimaalarin **Sandro Botticellin** työt. Botticellin maalauksessa *Primavera*, *Kevät*, on kuvattu noin 500 kasvia. Botticelli tosin käytti teoksessaan kreikkalaisen mytologian roomalaisia vastineita. Primaveraassa appelsiinipuun lehdet ja hedelmät täyttävät taivaan. Länsituuli, joka tuo mukanaan kevään, puhaltaa maalauksen oikeassa kulmassa ja kietoo käsiinsä Chloriksen, kevätnymfin, jonka muutti jumalatar Floraksi. Flora on Chloriksen vieressä. Chloriksen suusta virtaa kukkia ja ne jatkuvat Floran pukuna.

Botticellin tapaan Kaulanen käyttää valoa ja varjoa luodakseen kontrasteja. Hän käyttää myös tilaa. Gaia on kooltaan valtava ja se jatkuu myös, kun valo liikkuu peili-likillotetusta teräksestä seinille. Valkoinen seinä heijastaa selviä varjoja, mutta ruskea akustinen pinta muodostaa toisenlaisen taustan. Gaian suppilomuodosta ulos työntyvät kasvit tuovat siihen liikettä ja rytmiä. Torvimainen muoto vie ajatukset musiikkiin, kasvit ovat kuin nuotteja, jotka leijuvat Musiikkitalon katossa.

Kirsi Kaulanen, *Pylväspyhimykset*, 2013 Kuva: Mirkka Kallio

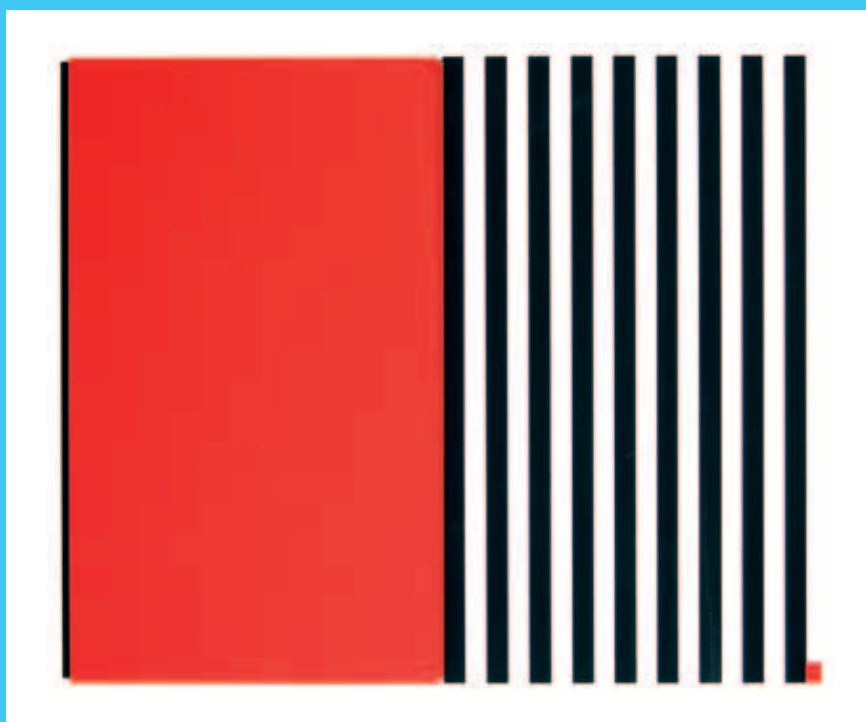
Mind Activator

– Ilkka Pärnin teoksia

Etelä-Karjalan taidemuseossa 8.3.–1.6.2014

Imatralla syntyneen ruotsinsuomalaisen Ilkka Pärnin näyttely nojaa ei-esittävään taiteen konstruktivistiseen perinteeseen. Pärni aloitti 1980-luvulla vapaan ja lyyrisenilmaisun edustajana, mutta hänen vierailunsa New Yorkissa sai hänet siirtymään teoksissaan selkeisiin ja jopa jyrkkiin geometrisiin muotoihin. Tämän lisäksi Pärni on perehtynyt perinpohjaisesti ruotsalaisten abstraktin taiteen pioneerien kuten **GAN:in** (Gösta Adrian-Nilsson), **Otto G. Carlsundin** ja **Olle Baertlingin** taiteeseen. Lisäksi arkkitehti **Frank Floyd Wrightin** arkkitehtuuri on vaikuttanut Pärniin voimakkaasti. Selkeistä geometrisista muodoista huolimatta Pärnin maalauksissa on nähty yllättävien väriyhdistelmien ja muodoilla leikkittelyn vuoksi myös konstruktivistiselle taiteelle usein harvinaista spontaaniutta ja huumoria. Useissa Eurooppaan maissa näyttelyitä järjestänyt taiteilija esiintyy ensi kertaa Suomessa Helsingin ulkopuolella.

Ilkka Pärni, Valtatien ulkopuolella, 1997, serigrafia. Kuva: Tord Lund.

Vai ihmistä kohti

*Eeva-Kaisa Jakkila, Jouko Lempinen,
Juha Okko ja Jussi Valtakari*

Etelä-Karjalan taidemuseossa 8.3.–1.6.2014

Vai ihmistä kohti -näyttelyn taiteilijoiden aihe ja intohimo on ihminen – läheltä ja intiimisti tarkasteltuna. Kaikki työskentelevät ihmisfiguurin, ihmisten välisten suhteiden ja ihmistyyppien kuvauksen parissa. **Eeva-Kaisa Jakkilalle** keskeinen aihe on ystävyyden ja rakkauden ja kunnioituksen koh-

teena. **Jouko Lempiselle** maalaamisen motiivi on rakastamisessa ja poissaolossa – kaipuussa, kun taas **Juha Okolle** keskeinen aihe on lapsi identiteettiä rakentavana yksilönä. **Jussi Valtakari** puolestaan kuvaa yksilöitä aktiivisina ja toimessa. Hahmot ovat tunnistettavia, aitoja, koettuja ja fiktiivisiä.

Taiteilijoiden maantieteellinen sekä henkilökohtainen yhteys ovat Koillismaa ja Lappeenranta: Jakkila ja Valtakari ovat aviopari, joka osuu Jakkilan kotipaikkakunnalla Taivalkoskella. Juha Okko on syntynyt Rovaniemellä, mutta käynyt koulunsa Pudasjärvellä Taivalkosken naapurissa. Jouko Lempinen sitä vastoin on aloittanut taiteen tekemisen Pudasjärvellä. Lappeenrantalaisen Lempisen ohella myös Valtakari on viettänyt lapsuus ja nuoruusvuotensa Lappeenrannassa.

Jussi Valtakari, Akvarellit Juha Okko, Jouko Lempinen, Eeva-Kaisa Jakkila ja Jussi Valtakari. Kuva: Jussi Valtakari.

Kaakkois-Suomen taidemuseoiden näyttelyt vuonna 2014

ETELÄ-KARJALAN TAIDEMUSEO

- 23.2.2014 Häkki – Tapio Sinisalo
–23.2.2014 Tammikuun nahka
– uutta ja vanhaa kokoelmiin
- 8.3.–1.6.2014 Vai ihmistä kohti
– Eeva-Kaisa Jakkila, Jouko Lempinen,
Juha Okko ja Jussi Valtakari
- 8.3.–1.6.2014 Mind Activator – Ilkka Pärnin taidetta
17.6.–14.9.2014 Paratiisin hedelmiä
– Puolalaista nykykansantaidetta
- 17.6.–14.9.2014 Onnelaa etsimässä
– ITE kohtaa nykytaiteen
- 17.6.–14.9.2014 Paratiisin puu – ITE kaakossa
29.9.2014–4.1.2015 Kukin tyylillään – tilan ja ajan vuoropuheluja

Vihreän makasiinin kesänäyttely 14.6.–3.8.2014

Happy Journey – mediataidetta ja vuorovai-
kutteisista installaatioista
Juho Hautala, Varpu Hautala,
Jussi Romppanen, Olli Romppanen ja
Kaisu Sirviö

ETELÄ-KARJALAN TAIDEMUSEO

Kristiinankatu 8, 53100 Lappeenranta
Avoinna ti–su 11–17
Kesällä 3.6.–25.8.2014 ma–pe 10–18 ja la–su 11–17

ETELÄ-KARJALAN TAIDEMUSEO
SOUTH KARELIA ART MUSEUM

POIKILO

- 23.1.–13.4. Ilkka Lammi ja menneisyyden kaiku. Tuottaja Salon Veturitalli
8.2.–13.4. Ars Lieke – Elektronisen taiteen näyttely, kuraattorina Jonne Pitkanen
8.5.–31.8. Valon kaari – Laila Pullinen. Tuottaja Lönnströmin taidemuseo
8.5.–31.8. Nikolai Tervakorpi-Tscherbakoff – emigrantitaiteilija,
kuraattorina Martti Juutilainen
- 25.9.–18.1.2015 Vieno Elomaa ja Pariisin hehku, kuraattorina Helena Sederholm
25.9.–18.1.2015 Leena Puolatie, retrospektiivinen näyttely

KOUTA-GALLERIA

- 6.2.–13.4. Ars Lieke / Koelse
8.5.–25.5. Hilka-Maija Pääkkönen
27.5.–15.6. Anne Randén
17.6.–6.7. Janette Holmström
8.7.–27.7. Björgvin Björgvinsson
29.7.–13.8. Elsa Hulkkonen
25.9.–12.10. Valtteri Saha
14.10.–2.11. Pasi Siipola
4.11.–23.11. Kati Välimäki & Ritva Larsson
25.11.–14.12. Brenda Jiménez
16.12.14–4.1.15 Pirjo Aaltonen

POIKILO-galleria

- 14.1–9.2. Eija Törnroos, Ryi-Ko-Ke, ryijyjä, koruja ja keramiikkaa
11.2.–9.3. Riitta Morri, Figurine, veistoksia
11.3.–6.4. Anja Hiltunen, Minä olenko sinä, maalauksia, valokuvia, kollaaseja
8.4.–4.5. Hillevi Mustaparta, Mitattomia Suhteita, maalauksia
6.5.–1.6. Maija Ketola, Maikki
26.8.–21.9. Tuija Uotila ” Musta tuntuu”
– 25 vuotta tekstiilityön opettajana, tekstiilitaidetta
23.9.–19.10. Mikko Tainio, maalauksia, kollaaseja
21.10.–16.11. Jari G. Lutta, Happy Fish in Ganges River, grafiikka, öljy ja vesiväri
18.11.–14.12. Elma Mäkinen, Vapaa-ajalla
maalauksia, virkkauksia, merkkauksia ja kanavatöitä

POIKILO-MUSEOT

Kouvola-talo
Varuskuntakatu 11, 45100 Kouvola
Avoinna ti–pe 11–18, la–su 12–17, ma suljettu
www.poikilo.fi

GALLERIA UUSIKUVA

- 9.1.–1.2. Tiina Pensola
6.2.–1.3. Siipola ja Saha
6.3.–29.3. Elisa Heinonen
3.4.–26.4. Hinttula, Sihvonen, Nenonen
8.5.–31.5. Jaakko Tarkka
1.6.–31.7. Kesänäyttely
1.8.–23.8. Merita Koskimies
28.8.–20.9. Kirsti Lento
25.9.–18.10. Anni Laakso
23.10.–15.11. Kirsi Kaulanen
20.11.–13.12. Heini Nieminen ja Hilde Danielson

GALLERIA UUSIKUVA

Satamakatu 9, 48100 Kotka
Puh. 05 234 4711
Avoinna ti–la 11–17

GALLERIA
UUSIKUVA

IMATRAN TAIDEMUSEO

- 3.12.2013– Omat kokoelmat
18.1.2014
- 24.1.–15.2. Krimistit, Saimaan ammattikorkeakoulusta
valmistuneita kuvataiteilijoita
Sinikka Heino
Pekka Kettunen, Kari Smolander, valokuvia
21.2.–15.3. Saimaan ammattikorkeakoulun opinnäytteet 1
21.3.–12.4. Saimaan ammattikorkeakoulun opinnäytteet 2
22.4.–3.5. Omat kokoelmat
12.5.–24.5. Mervi Kytösalmi-Buhl
30.5.–27.6. Sivulla 13, Reetta Ahonen, Anna Arminen, Tarja Heilimo,
9.7.–22.8. Taru Innanen, Emma Lappalainen, Riikka Mattinen,
29.8.–20.9. Reijo Möro, Jussi Nykänen, Lotta Pyykkönen, Jonna
Salonen, Anu Torikka, Annu Vertanen, Ritva-Liisa Virtanen
- 26.9.–18.10. Rauni Tanskanen
24.10.–15.11. Saimaalta Saimaalle
21.11.–13.12. Mirikka Tiirinen
20.12.2014 Suomen Kuvataidejärjestöjen Liiton
–31.1.2015 vuosinäyttely

IMATRAN TAIDEMUSEO

Virastokatu 1, 55120 Imatra
Puh. 020 617 6702, 020 617 6713
www.imatra.fi
Avoinna ma–pe 9–19, la 10–15, aattoina 9–15
Kesällä 1.6.–31.8. ma–to 10–19, pe 10–16, aattoina 10–15

Imatran
Taidemuseo